Doğan Kardeş

SAYI : 2 12 OCAK 1970 75 KURUŞ

SEKSEK

ŞEYTAN ÇEKİCİ PEN

CASUSLAR·3·

PEN, OKULLA BİRLİKTE İSVİÇRE'YE GİTTİĞİ SIRADA, İKİ ADAM TARAFINDAN KAÇIRILDI. FAKAT, PEN KURTULMAYI BAŞARDI. DAĞDA KAYAK YAPAN BİR KIZLA TANIŞTI:.

MUTLAKA ARKADAŞLARIMIN YANINA DÖNMELİYİM !.

EN KISA YOL DAĞLARDAN GEÇER.. BENİ BİRAZ BEKLE..

JENNİFER KAYAKLARI İLE UZAKLAŞIRKEN PEN DÜŞÜNÜYORDU:

KAYAK NE GÜZEL ŞEY.. BEN DE YAPABİLSEM...

BİRAZ SONRA JENNİFER BİR ÇİFT KAYAKLA DÖNDÜ.

KIZAKLA AT NE OLA CAK?

AT YOLU BİLİR.. AHIRINA DÖNER. ŞU KAYAKLARI TAK...

-Frank Langford

PEN DE ÇOK GEÇMEDEN KAYAK YAPMAYI ÖĞRENDİ...

ARKADAŞLARINI VE ÖĞRETMENİNİ KOLAYCA BULDU...

GÜZEL HİKAYE UYDURUYORSUN !. CASUSLAR KAÇIRMIŞLAR !

DOĞRU SÖYLÜYORUM...

ÇABUK ODANA GİT PEN !. YARIN SABAH KONUŞACAĞIZ SENİNLE !

PEN ÜZGÜN ÜZGÜN YUKARI ÇIKARKEN...

NEREYE GİDİYORSUN PEN?

YATMAYA !. ÖĞRETMEN İNANMADI !

BU FENA !. GEL, SICAK SICAK BİR ÇORBA İÇELİM..

Sevgili Kardeşler,

DOĞAN KARDEŞ'in geçen haftaki, yani 1970 yılının ilk sayısı 1 numara ile başlamıştı. Kardeşlerimize bunun nedenini geçen sayımızda «Kardeşlerim Köşesi» sayfamızda açıklamıştık. Bu sayımızda aynı açıklamayı bir defa daha yapmayı yararlı görüyoruz:

DOĞAN KARDEŞ, bundan böyle, diğer yayınlarımız gibi her yıl 1 numaradan başlayıp yıl sonuna kadar 52 veya 53 sayı çıkarak o yılın 2 cildini tamamlayacaktır. Her yılın ilk 26 sayısı birinci cilt, 27'nci sayıdan sonraki öbür 26 veya 27 sayı da ikinci cilt olacaktır.

DOĞAN KARDEŞ

GELECEK HAFTA: CASUSLARLA MÜCADELE..

BİLİM ve TEKNİK

Bayağı lamba ışığı altında bile, belgelerin, çizimlerin resimleri büyük bir netlikle çekilebilir.

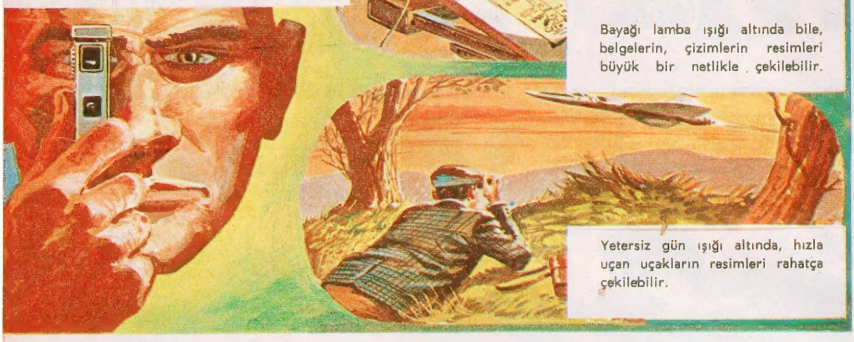

Yetersiz gün ışığı altında, hızla uçan uçakların resimleri rahatça çekilebilir.

GİZLİ GÖREVLER İÇİN

Silâh fabrikalarının karanlık avlusunda koyu bir karartı. Bir insan karartısı. Plân bürosuna doğru ilerliyor. Bir maymuncukla kocaman kasayı açıyor, son model bir tankın gizli plânlarını alarak masaya seriyor. Casus X 100 iş başındadır.

Plânın resimlerini bir mini fotoğraf makinasıyla çekiyor. Parmağındaki bir yüzükte de, daha küçük olan ikinci fotoğraf makinası saklı. Bu ikinci makinayı da ertesi gün kullanacak, plânını çaldığı tankın ilk deneme hareketinin resmini çekecektir. Filimler, görevli kişilerce yurt dışına kaçırılacaktır. X 100 gizli görevini başarıyla bitirmiştir.

Yüzük üzerindeki bir mini fotoğraf makinası. Sağ aşağıda makinenin çektiği resim, solda, aynı resmin büyütülmüşü.

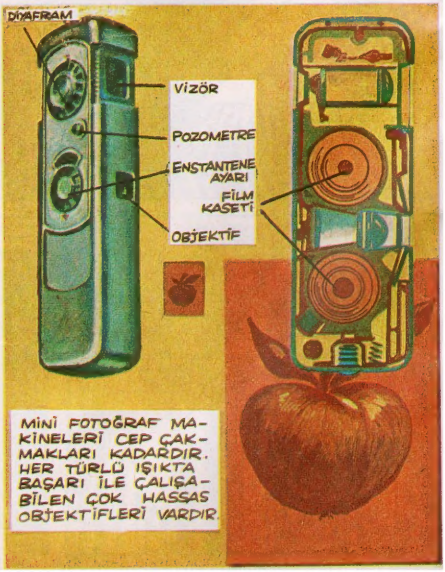

MİNİ FOTOĞRAF MAKİNELERİ CEP ÇAKMAKLARI KADARDIR. HER TÜRLÜ IŞIKTA BAŞARI İLE ÇALIŞABİLEN ÇOK HASSAS OBJEKTİFLERİ VARDIR

barajlar

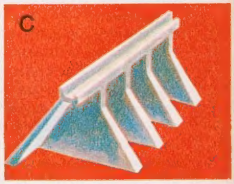

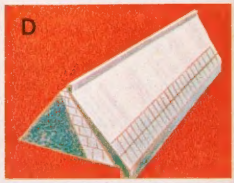

Barajlar, çeşitli amaçlar için yapılır: İçme suyu biriktirmek, su akışını düzenlemek ya da bir bölgeyi su taşmalarından korumak için derin bir nehir önüne «kemer baraj» (A), düz bir «ağırlık barajı» (B), betonarme bir «payandalı baraj» (C), «toprak-kaya dolgu» yöntemiyle küçük bir baraj (D), yapılır.

Dünyanın en büyük barajlarından biri Güney Afrika'da Rodezya ile Zambia sınırında Kariba Barajı'dır. Zambezi Irmağı'nın suyunu toplayan bu baraj, 630 m. uzunluğunda 140 m. yüksekliğindedir. 10.000 işçi bu barajın yapımında 5 yıl çalışmıştır. Ama barajın doldurulmasından önce suyun kaplayacağı bölgede yaşayan binlerce hayvanın kurtarılması gerekmiştir. Bu barajı üstteki resimde görüyorsunuz.

1) Baraj gölü, 2) Baraj duvarı, 3) Su düzenleme kulesi, 4) Su düzenleme pompası, 5) Su borusu, 6) Türbin, 7) Jeneratör.

HAFTANIN ANSİKLOPEDİSİ

MODERN BİR EĞİTİM YUVASI

İstanbul Erkek Lisesi

Lise, 86 yıl önce 15 ocak 1884'te açılmıştı

Millî Eğitim tarihimizde şerefli bir yeri olan İstanbul Erkek Lisesi, bundan 86 yıl önce 15 ocak 1884'te açılmıştı. Okulun kurucuları Selânikli Abdi Kâmil Efendi ile emekli deniz yüzbaşısı Nâdir Bey'dir. İlk adı «Nümune-i Terakki» olan okul, Süleymaniye civarında bulunan Bâb-ı Meşihat dairesi bitişiğinde öğretime başladı. Bu özel okul, bir süre sonra Çırçır'da Kaptanpaşa yokuşundaki bir konağa taşındı. Üç yıl sonra da Şehzâde camiinin yanındaki Mümtaz Bey Konağı'na geldi. Nümune-i Terakki, çok kısa bir süre içinde gelişip güçlendi. Çağının önde giden okullarından biri oldu. Bu hızlı gelişme, Maarif Nezareti (Millî Eğitim Bakanlığı) nin de dikkatini çekti ve 1896'da bu özel okul resmî okullar arasına geçti. 1913 yılında da İstanbul Sultanîsi adını aldı.

İstanbul Sultanîsi'nin ilk binası, Sultan Mahmut türbesinin arkasındaki kârgir büyük binaydı. Binayı Sultan Mecid'in annesi Bezm-i Âlem Vâlide Sultan yaptırmıştı. O yıllarda okul üniforması lâcivert çuha elbiseydi. Sarı olan düğmelerinin üzerinde İstanbul Sultanîsi yazılıydı. Yakasında da sırmalı okul arması bulunuyordu. Palto olarak gri benekli pelerin giyilirdi.

1914 yılında Birinci Dünya Savaşı başlayınca, hükümet Yüksekkaldırım'daki Saint-Benoît lisesine el koydu ve binayı İstanbul Sultanîsi'ne verdi. 1918 yılına kadar bu binada kalan okulda ilk defa Almanca öğrenim yapıldı. Almanya'dan öğretmenler getirildi.

1923 yılında okulun adı İstanbul Erkek Lisesi olarak değiştirildi ve Beyazıt'ta Fuad Paşa Konağı'na taşındı. İşgal sırasında zayıflayan öğretmen kadrosu takviye edildi, öğretim ve yönetim bir düzene sokuldu. Bir kaç yıl sonra da okul eski ününü aldı. 1933 yılında Tıp Fakültesi'nin İstanbul tarafına taşınması üzerine de lise Cağaloğlu'ndaki bugünkü binasına yerleşti. 1934 yılına kadar yatılı olan okul aynı yıl gündüzlüye çevrildi. 1935'te sınıf adedi 28, öğrenci sayısı da 1600'ü buldu.

İstanbul Erkek Lisesi'nde 1958 yılından itibaren Almanca öğretim yapılmaya başlandı. Alman hükümetiyle yapılan bir anlaşma gereğince Alman öğretmenler ikişer yıllık sözleşmeyle gelirler. Bunlar matematik, biyoloji gibi fen dersleriyle Alman dili ve edebiyatı okuturlar. Tarih, coğrafya, Türkçe edebiyat gibi dersleri de Türk öğretmenler verirler. Okula her yıl Millî Eğitim Bakanlığı'nın tayin ettiği sayıda parasız ve paralı yatılı öğrenci imtihanla alınır.

İstanbul Erkek Lisesi'nin rozeti.

TARİHTE BU HAFTA

TİMUR'UN HİNDİSTAN'I İSTİLASI — Bundan 572 yıl önce 13 ocak 1398'de Türk-Moğol İmparatoru Timur, Hindistan'ı ülkesinin sınırları içine katmıştı. Ünlü cihangire bir savaşta ayağından aldığı yaralar yüzünden «Timurlenk — Aksak Timur» da denirdi.

MEHMET EMİN YURDAKUL'UN ÖLÜMÜ — Bundan 26 yıl önce 14 ocak 1944'te Halk Şairi Mehmet Emin Yurdakul hayata gözlerini kapamıştı. Türk edebiyatında kendine has bir çığır açan ve bu yolda başarıya ulaşan bir şairimizdir. Bu çığırın niteliği şudur: Halk için ve halk diliyle yazmak, milliyetçi bir ideale yönelmek, duru bir Türkçe ile birlikte yalnız hece veznini kullanmak, konularını toplum dertlerinden ve sosyal olaylardan derlemek. 1864'te İstanbul'da doğan Mehmet Emin Yurdakul, yazarlığının yanısıra valilik ve milletvekilliği de yapmıştı.

İSTANBUL TÜNELİ'NİN AÇILIŞI — Bundan 95 yıl önce 17 ocak 1875'te İstanbul Tüneli törenle hizmete girmişti. Beyoğlu ile Galata'yı yer altından bağlayan tünelin açılması fikrini, Galata yokuşunu çıkarken çok yorulan Henri Gevan adındaki bir Fransız mühendisi ortaya atmıştı. Tünelin kazı işi 1874 yılında bitti. İlk tünel arabalarının yanları açıktı. Seferler başlarken doğrudan doğruya insan taşınması uygun görülmedi. Önce hayvanlar taşındı.

Neden, Niçin?

Kuşların renkleri, ait oldukları gruplara ve bulundukları bölgelere göre mi tâyin edilmiştir?

Bazı kuş gruplarında belli bir renk hâkimdir. Örneğin, çoğu kuğu türleri beyaz, martılar da beyaz veya mavimsi gridir. Gerçek kargalarda siyah renk hâkimdir ama, 500 papağan türünde siyah ancak bir defa görülür. Rütubetli ve sıcak balta girmemiş ormanlarda parlak metalik renkler göze çarpar, çöllerde ise soluk ve sarımsı tonlar çoğunluktadır. Yüzlerce ağaçkakan türü arasında niçin bir defa olsun mavi rengin görülmediği bilinmiyor?

Arslan payı ne kadardır?

Genel inanışın aksine, arslan payı herhangi bir şeyin en büyük parçası değildir: bütünüdür. Örneğin, başka bir hayvanı öldürdüğü zaman, hayvanların kralı arslan, önce bunun 25 kilo kadarını yemekte, sonra, ölü avının üstüne uzanarak bazan 24 saat kadar dinlenmektedir. Sonra, yine yemeye başlamakta ve gene uyumaktadır. İçerisinde yenecek ne varsa bitirene kadar leşin başından ayrılmamakta ve öbür hayvanlara bir parçasını dahi bırakmamaktadır.

Ne kadar zamandan beri pancar şekeri vardır? Eskiden şeker yalnız şeker kamışından yapılırdı.

Pancar şekeri, nisbeten yenidir. Topu topu iki yüz yıllıktır. 1747'de ilk defa Alman kimyacısı Markgraf şeker pancarından şeker elde etmeyi başarmıştır. 1801'de öğrencisi Achard, şeker pancarından geniş ölçüde şeker çıkarmaya koyulmuştur.

BÜYÜK SÖZLER

Akılsız başın cezasını ayak çeker.

• Akılsızca verilen kararlar sonunda insan, yaptığı yanlışları düzeltmek için günlerce uğraşıp yorulur. Böylece, akılsız başın cezasını süzün gelişi olarak ayak, daha doğrusu bütün vücut çekmiş olur. Bunun gibi bir insan topluluğunda da şef akılsız olursa, onun yaptığı yanlışın cezasını, ona bağlı olan kimseler çeker.

Ünlü bir roman ve hikâye yazarı

JACK LONDON

Ünlü bir Amerikan romancı ve hikâye yazarıdır. 12 ocak 1876'da doğdu. Babası İrlandalıdır. Çocukluk günleri yoksulluk içinde geçmiştir.

Jack London, küçük yaştan okumaya merak sarmıştı. Bir yandan da para kazanmak için bulduğu her işi yapıyordu. Bir ara, Japonya, Sibirya limanlarına uğrayan bir yük gemisinde iş buldu, böylece yabancı ülkeleri görüp tanıdı. 19 yaşındayken Oakland Ortaokulu'na girdi.

Günde 18 saat çalışarak her konuda kendini yetiştirdi. Kaliforniya Üniversitesi'ne girmek istiyordu. Gösterdiği büyük gayret sayesinde bu isteği yerine geldiyse de daha ilk yılını tamamlamadan ailesine yardım edebilmek için öğrenimini yarım bırakmak zorunda kaldı.

Daha sonra altın arayıcılarına katılarak Amerika'nın bir çok bölgelerini gezdi. Her ne kadar altın bulamadıysa da, bu altın arayıcılığı Jack London için faydalı oldu. Milyonlarca nüsha satılan, çeşitli dillere çevrilen eseri «Vahşetin Çağırısı» romanının konusunu bu maceradan almıştır.

Jack London, altın arama macerasından sonra yazı yazmaya başlamıştı. İlk hikâyeleri, 1900 den itibaren aylık dergilerde yayımlanmaya başladı.

London, romantik konuları, gerçek bir çevre, gerçek karakterler kullanarak işlemesiyle ün kazanmıştır. 1913'te dünyanın en çok kazanan yazarı olarak tanınmıştı.

Sürdüğü macera dolu hayat, Jack London'u çok yıpratmış, vakitsiz ihtiyarlatmıştı. Yazar, kendi hayatından ilham alarak yazdığı «Martin Eden» romanında olduğu gibi kendi eliyle hayatına son verdi.

Doğan Kardeş yayınlarında çıkan «Kurt Kanı» başlıca eserlerindendir. Ayrıca, Vahşetin Çağırısı, Yaşamak Hırsı, Dağdan İnme, Güneş Çocuğu gibi eserleri dilimize çevrilmiştir.

Herşeyin En Garibi:

EN PAHALI TABLO: Bir açık arttırmada en pahalıya satılan tablo, 1653'de Holanda'lı ressam Rembrandt tarafından çizilen «Homer'in Büstünü Seyreden Aristo» dur. 3,5 dakikanın içinde fiatı 23 milyon Türk Lirasına yükselen tablo, 15 kasım 1961'de New Yorklu Alfred W. Ericksen tarafından satılmış ve New York'taki Metropolitan Sanat Müzesi tarafından satın alınmıştır.

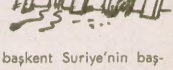

EN ESKİ ŞEHİR: Bilinen en eski duvarla çevrili şehir Ürdün'deki Ariha'dır (Jericho). Arkeologlar tarafından erişilen en derin tabakalardan alınmış nümuneler, oralarda M. Ö. 7.800 gibi eski tarihlerde 3.000'e yakın insanın oturduğunu göstermektedir. Kuzey Irak'taki Kemi Şanidar köyü kalıntıları da M. Ö. 8.910 yıllarına aittir. Dünya yüzünde en eski başkent Suriye'nin başkenti Şam'dır. Bu şehirde M. Ö. 2.000'den beri devamlı olarak oturulmaktadır.

ATEŞ KAPTAN

1 DÜNYA DEVLETLER BİRLİĞİ'NİN "CALLİSTO" YÜK UÇAĞI, SAMANYOLU 7'DEN DÖNÜYORDU. KOMUTA ODASINDAKİLER YERE İNME HAZIRLIKLARINA BAŞLADIKLARI SIRADA...
GERİ MOTORLAR ATEŞ!
CALLİSTO LONDRA UÇUŞ ALANINI ARIYOR!.
LONDRA UZAY MERKEZİNDE, KONTROL KULESİ HABERİ ALMIŞTI...
CALLİSTO GELİYOR!. ATMOSFERE GİRMEK ÜZERE!.
HERŞEY TAMAM CALLİSTO! ALANA GİRMENİZE HİÇBİR ENGEL YOK!
BİRDENBİRE...
O DA NE?
ALANA İNMEK ÜZEREYİZ... AAAAH!.
CALLİSTO İLE İLİŞKİMİZ KESİLDİ..DÜŞÜYOR GALİBA...
DAHA ÖNCE SAMANYOLU 7'DEN DÖNEN GİBİ...
CALLİSTO KORKUNÇ BİR HIZLA YERE DOĞRU DÜŞMEYE BAŞLAMIŞTI...
VE PARÇALANDI...
BİR SAAT SONRA BULUTÜSSÜ KOMUTANI ALBAY BEYAZ, KAPTAN MAVİ İLE ATEŞ KAPTANI ÇAĞIRDI...
SON ONİKİ GÜN İÇİNDE SAMANYOLU 7'DEN GELEN BÜTÜN UÇAKLAR PARÇALANDI...
BENCE BU DA MARS'LILARIN BAŞKA BİR OYUNUDUR KOMUTANIM!..
DEĞİL KAPTAN.. ARAŞTIRMALARIMIZDA MARS'LILARIN İZİNE RASTLAMADIK.. SON DÜŞEN UÇAĞIN TELSİZCİSİ HASTANEDE.. ONDAN BİLGİ ALABİLİRSİNİZ..
BAŞÜSTÜNE!
ATEŞ KAPTAN, HEMEN UZAY MERKEZİ HASTANESİNE GİDECEKSİN..

canavar bitki

Tarzan

TARZAN KARISI CEYN'İ ADAMLARINDAN MUGAMBİ İLE EVE GÖNDERDİKTEN SONRA CANAVAR ADAMLARIN PEŞİNE DÜŞER. TAM O SIRADA CANAVAR ADAMLAR KENDİLERİNİ AVLAMAYA GELEN AVCI HEYETİNİ BİR GEÇİTTE SIKIŞTIRMIŞLARDIR.. 38
HÜCUMM! YAKALAYIN ONLARI..
DAAN!

DÖĞÜŞMEYİN !.. ÇOK KALABALIKLAR, TESLİM OLUN!
TANT!

TANT, TANT. KOR..
ÖLDÜRMEYİN DİYOR GALİBA...

KOR..TAR! MANGANİ.. UNK OPAR.
NE DİLİ KONUŞUYOR ACABA?
BİLMİYORUM, HİÇ DUYMADIM. AMA BU KADIN OLDUKÇA BİZİM KURTULMA ÜMİDİMİZ ARTIYOR..

KADINLARDAN BİRİ YARALANMIŞ.. ONU BÖYLE YARALI BIRAKIP GİDEMEYİZ BABA!
AHH..

DAN, DO..TAR MANGANİ..

BIRAK ONU OĞLUM, SONRA SENİ DE ÖLDÜRÜRLER.
HAYIR BABA, YARALI BİR KADINI YALNIZ BAŞINA BIRAKAMAM..
RUSS MANNING 6-15

ÜÇÜ BİRDEN AĞAÇ DALLARINDAN BİR SEDYE YAPIP YARALI KIZI YATIRDILAR.

NORMAL İNSANLARIN GÜÇ AŞACAĞI BATAKLIKLARI SEÇİP DİK YAMAÇLARA TIRMANDILAR..

SAATLER SONRA OPAR DAĞLARINDAKİ YÜKSEK TEPELER ÜZERİNE KURULMUŞ CANAVAR ADAMLARIN ÜLKESİNE GELDİLER...

— ARKASI VAR —

BİR İSPANYOL HİKÂYESİ

Juanito'nun PARASI

Sevilla kentinin bir semti olan Triana'da on yedi yaşlarında Juanito el Morenito adlı bir çocuk yaşardı. Pek küçük yaşta öksüz kalmış, koca dünyada bir yaban otu gibi tek başına büyümüştü. Bütün yaşaması boyunca günlerini kentin sokaklarında, alanlarında oynamakla geçirmiş, bulduğu birkaç kestane, ucuza aldığı küçük bir çörek karnını doyurmasına yetmişti. Ufak bir kazanç yolu da vardı kendine göre. Tiyatroların kapısında durarak program satardı. Yamalı, yırtık giyimiyle birlikte, gülümseyen ağzı, ışıl ışıl gözleriyle çok sevimli bir çocuktu. Kömür gibi kara saçları, esmer teni dolayısıyle herkes onu «Karaoğlan» diye çağırırdı. Kuşlar gibi özgür, başına buyruk olmayı severdi Juanito. En düşkün olduğu şey de boğa güreşleriydi.

Paskalya bayramının sabahında pek keyifsiz uyandı. Son bir haftadır herkes bayram hazırlığında olduğundan tiyatrolara giden çok az olmuş, böylece Juanito'nun işi de iyi gitmemişti. Bu çok üzücü bir şeydi. Çünkü bayramın ilk günü, ülkenin dörtbir yanından gelen en ünlü güreşçilerin katılacağı büyük bir boğa güreşi vardı. Parası olmadığı için bu boğa güreşlerine gidemeyecekti şimdi.

Bir kazanç yolu bulmak umuduyle sokağa çıkarak dolaşmaya karar verdi. Saçlarının arasındaki saman çöplerini temizledi, üstünün başının tozunu silkeledi, çünkü gece bir çiftliğin samanlığında yatmıştı.

Pırıl pırıl bir sabahtı. Kentin kuleleri masmavi göğe doğru keskin seçik çizgilerle yükseliyordu. Dörtbir yandan bayram şenliklerini izlemek üzere gelen insanlar, sokakları doldurmuştu.

Juanito, boğa güreşlerinin yapılacağı arenanın önüne geldiği zaman gişelerin önünde uzanan kalabalık kuyruklar gördü. Tam dört saat sokaklarda yürüdü, sıcak bayram çöreklerinin evlerden yayılan kokusunu derin derin içine çekti. Kahvelerin önünde gösterişli gösterişli oturan boğa güreşçilerini gördü. Daracık pantalonlarını, işlemelerle süslü ceketlerini giymişlerdi.

Birkaç kuruş kazanmanın bir yolunu bulmak için kafasını zorluyor, bütün çabası boşa gidiyordu. Büyük geçit töreninde çığırtkanlık yapanların arasına karışmak istedi ama, bu umudu da boş çıktı.

Öğle üzeri bomboş midesiyle, kentin en büyük alanlarından birine vardı. Büyük belediye sarayının giriş kapısındaki merdivenlere oturdu. Burası serin, gölgelikti.

«Uykuda açlık duyulmaz» diye düşünerek merdivenlerin kıyısına kıvrılarak yattı. Bugünkü öğle yemeği bol uyku olacaktı Juanito'nun. Ak mermerler üzerinde bir kolu başının altında, öbür kolu da yana sarkmış bir durumda uyurken çok hoş bir görünüşü vardı. Uzun kara kirpikli gözkapakları sıkıca yumulu, gülümseyen biçimli ağzı hafifçe açıktı. Yarı açık ağzından dişleri kar gibi gözüküyordu.

Büyük alandan turistler gelip geçiyordu. Bir ara yeni evli bir genç çift belirdi. Yabancıydılar.

«Ne güzel bir çocuk,» dedi genç adam karısına, sonra durup bir süre, uyumakta olan Juanito'yu seyrettiler. Yana sarkmış el bir şeyi almaya uzanmış gibiydi.

«Biliyor musun, boş avcuna bir iki buçukluk bırakırsak, çok güzel bir sürpriz olur uyandığı zaman,» dedi kadın.

Seven insanlar cömert olur. Genç adam para çantasından bir ikibuçukluk çıkararak, usulca çocuğun açık eline bıraktı. Soğuk madenî paranın dokunuşuyle, açık avuç yumuluverdi. Genç evliler gülerek uzaklaştılar.

Juanito derin uykudaydı, bir düş görüyordu şimdi. Pırıl pırıl bir gökkuşağından inen, başı çelenkli, elinde beyaz bir gül tutan bir melek yanına gelerek usulca:

«Juanito, sen iyi bir çocuksun. Gönlünden hiç kötülük geçirmedin,

Juanito, düşünceli düşünceli Chata'nın iri kömür gözlerine baktı. Avucundaki parayı hemen küçük arkadaşının eline sıkıştırdı...

hep iyi davrandın öbür insanlara. Doğru yoldan şaşmadın hiç bir zaman. Onun için ufak bir hediyem var sana, boğa güreşlerine gidebilesin diye,» dedi. Bunu söylerken de elindeki beyaz gülün taç yapraklarından biri Juanito'nun avcuna düşüverdi, gözünü açtı Juanito, gül yaprağının pırıl pırıl bir ikibuçukluğa dönüşmüş olduğunu gördü. Sevinçten ne yapacağını şaşırdı. Bir an gözlerine inanamadı, yerde yuvarladı ikibuçukluğu, tıngırtısını işitti, kulaklarına inanamadı. Sonra gene avucuna aldı parayı, sıkıca tuttu. Gerçekti! Gerçek bir ikibuçukluk.

Yerinden fırladığı gibi doğru arenanın yolunu tuttu. San Pablo sokağının köşesini döndüğü sırada, Triana semtinden çocukluğundan beri tanıdığı bir kızcağıza rastladı. Kız pek üzgün görünüyordu. Bunun üzerine Juanito sordu:

«Ne oldu Chata, bir şeyin mi var?» Kız da:

«Annem çok hasta, iki gecedir gözüme uyku girmedi. Bu sabah doktor çağırdık, bir ilâç yazdı. Hemen eczaneye koştum. Eczacı ilâcı borca vermiyor. Benim de hemen ödeyecek param yok. Ne yapacağımı şaşırdım kaldım. Varım yoğum bir anacığım. İyileşmezse, yaşamak zehir olur bana» diye içini döktü.

Juanito bir an sustu. Düşünceli düşünceli Chata'nın iri kömür gözlerine baktı. Avcundaki parayı hemen küçük arkadaşının eline sıkıştırdı.

«Al sevgili Chata. Bununla ödersin ilâcın parasını. Bu parayı bana veren güleryüzlü melek, bunun böyle bir işte kullanılmasına kızmaz nasıl olsa. Annenin iyileşmesi gerek çünkü,» dedi.

Chata öyle şaşırmış, bu davranış karşısında öyle duygulanmıştı ki Juanito'ya nasıl teşekkür edeceğini bilemedi. Bir an bile oyalanmadan hemen eczaneye koştu.

O gün büyük boğa güreşlerine gidemedi Juanito. Ama bu dünyada bir kişiyi mutlu kılmakla gene de sevinçli bir gün geçirdi. Ertesi sabah Chata'nın annesinde günlerden beri ilk kez olarak bir iyileşme görüldü. Küçük kız pırıl pırıl giyinip kapkara saçlarına iki de kırmızı gül takarak Juanito'ya teşekküre koştu. Juanito'yu, kaldığı samanlığın avlusunda karşıladı.

O gün kocaman parkta mis kokulu portakal çiçekleri altında dolaştılar. Bir ara Chata:

«Sen çok iyi bir insansın Juanito, bütün yaşamam boyunca en candan arkadaşım bileceğim seni,» dedi.

MEÇHUL

KAHRAMANLAR

Tren, istasyona geldiği zaman birisinin köprünün yıkıldığını haber vermesi gerekiyordu. Kate, bu düşünceyle istasyonun yolunu tuttu...

Köprüye Adını Veren Kız

Sayet günün birinde yolunuz Amerika'nın İowa Eyaleti'ne düşer de Des Moines vadisindeki kasabalardan birine uğrarsanız, karşınıza ilk çıkacak şahıs, size Kate Shelley'in ibret verici hikâyesini anlatmak isteyecektir.

Küçük Kate Shelley, bundan yüz yıl önce Des Moines vadisinde yaşamıştı. Bugün de vadide onun adını taşıyan sağlam bir demir köprü vardır. Des Moines'in yaşlıları buraya gelen yabancılara kahraman kızın hikâyesini anlatmayı görev edinmişlerdir. Böylece ona karşı duydukları minnet borcunu da ödemektedirler.

Kate Shelley, bir demiryolu bekçisinin kızıydı. Babası öldükten sonra da Kate annesi ve kardeşleriyle beraber demiryolunun yakınındaki küçük kulübelerinden ayrılmamışlardı. Koyun ve inek besleyerek kıt kanaat geçimlerini sağlamayı başarmışlardı. Kate, evin temel direğiydi. Zayıf ve hastalıklı bir kadın olan annesi, bütün işlerini kızına devretmişti. Kate de kardeşlerinin bakımı, evin işleri ve hayvanların bakımıyle saatlerin, günlerin nasıl geçtiğini anlayamıyordu. Ancak küçük kız bunca işin arasında trenlerin vadiden geçiş saatlerini aklında tutmaktan da geri kalmıyordu. Oradan geçen trenlerin düdük seslerinden kaç treni olduklarını kolayca anlardı. Zaten küçük kızın tek eğlencesi de buydu.

Kate Shelley'i o bölgede şöhrete ulaştıran olayın geçtiği yılın yaz ayları pek yağışlı başlamıştı. Önceleri köylüler yağan yağmurların toprağa bereket vereceğini düşünerek sevinmişler ama, aradan haftalar geçip de güneş yüzünü göstermeyince de neşeleri kaçmış, tasalanmaya başlamışlardı. Yağmurlar biraz daha devam ederse dereler, ırmaklar taşacak, tarlaları su basacaktı. Ne çare ki yağmur da bir türlü dinmek bilmiyordu. O çevredeki derelerin çoğu taşmış, bir çok tarla sular altında kalmıştı. Tahta köprülerin de azgın sulara uzun süre dayanması imkânsızdı.

Bir gece Kate, ahırlarının da sular altında kalması ihtimalini aklına getirdi. Yağmur, şiddetli bir rüzgârla birlikte yağıyordu. Hayvancıkların bağlarını çözerse, ahırı sular bastığı takdirde canlarını kurtarabilirlerdi. Kate bu düşünceyle yatağından kalktı. Giyinmeye başladı. Annesi de uyanmıştı:

«Bu saatte niye giyiniyorsun, yavrum?» diye sordu. «Daha sabah olmadı ki...»

«Sabah olmadı biliyorum ama anneciğim, hayvancıklar sabaha kadar ahırda bağlı kalırlarsa orasını su basınca ölürler. Ben ahıra gidip hayvanları çözeceğim.»

«Aman vazgeç evlâdım. Üç tane

inek senden kıymetli mi? Bu havada dışarı çıkılır mı hiç? Hadi yat bakayım yatağına. Sabah ola hayırola.»

«Olmaz anneciğim, baksana yağmur ne kadar şiddetli yağıyor. İneklerimiz ölürse sonra biz ne yaparız?»

Kate böyle diyerek dışarı çıktı. Annesi de onun arkasından diz çöküp kızının sağ salim geri dönmesi için tanrıya yakarmaya başladı.

Dışarda hava gerçekten pek berbattı. Kate şiddetli yağmur altında binbir güçlükle yürürken kulağına bir tren düdüğü geldi. Bu, bozulan trenlerin yardımına giden cankurtaran lokomotifinin düdüğüydü. Anlaşılan vadinin aşağısında bir tren bozulmuştu. Kate bunları düşünürken müthiş bir çatırtı duydu. Aşağıdaki köprü çökmüştü. Küçük kız lokomotifle beraber sulara gömülen iki makinistin azgın sularla boğuştuklarını gözleriyle görür gibi olmuştu. İçinden tanrının bu zavallılara yardım etmesi için yalvardı. Sonra birdenbire dehşetle irkildi. Biraz sonra yüzlerce yolcuyla dolu büyük tren katarı bu yoldan geçecekti. Tren istasyona geldiği zaman köprünün yıkıldığını birisinin haber vermesi gerekiyordu. Aksi halde yüzlerce zavallı gecenin karanlığında azgın sularda boğulacaktı. Kate bir an düşündü, bu işi ancak kendisi yapabilirdi. Gerçi bu havada istasyona gidebilmek çok zor hatta belki de imkânsızdı ama, Kate herşeye rağmen istasyona gitmeye çalışacaktı. Zavallı yavrucak dik yamacı tırmanırken birkaç defa yere düştü. Üstü başı çamur içinde kalmış, iliklerine kadar ıslanmıştı.

Kate, nefes nefese istasyona geldiği sırada tren de acı acı düdüğünü öttürerek perona girmişti. Kate hemen lokomotife koştu, makinisti buldu ve durumu anlattı.

Küçük kız o gece evine döndükten sonra ateşler içinde yatağa düştü. Şiddetli bir zatürreeye tutulmuştu. Bütün kasaba halkı Kate'nin iyileşmesi için çırpındı ama, yavrucağız hastalığı yenemedi. Bir gece sabaha karşı, güneş doğarken, yüzünde tatlı bir tebessümle son nefesini verdi.

Küçücük akliyle yüzlerce insanı ölümden kurtaran Kate Shelley ölmüştü ama, hatırası ölmeyecekti. Bir yıl sonra tahta köprünün yerine yapılan demir köprüye, kahraman Kate Shelley'in adı verildi. Bugün de oradan geçenlere hikâyesi anlatılıyor.

BÜYÜK TÜRK SPORCULARI

Türkiye'nin ilk profesyonel futbolcusu

VAHAP ÖZALTAY

Vahap, 19 yaşında Millî formayı giymişti.

Türk futbolunda profesyonelliğin kabulünden yirmi yıl önce bir Türk futbolcusu, Avrupa'nın en ünlü takımlarından biri olan «Racing Club de Paris» ile mukavele imzalayarak Fransa'ya gitmiş, orada üç sezon profesyonel olarak futbol oynamıştı. «Türkiye'nin ilk profesyonel futbolcusu» olarak Türk futbolunu yurt dışında şerefle temsil eden bu oyuncu, futbolumuzda «Kara İnci» adıyla ün yapan, İzmir'li Vahap Özaltay idi.

Siyahî renginden ötürü «Kara İnci» adıyla anılan Vahap, 1909 yılında İstanbul'da doğmuş, sekiz yaşında iken ailesiyle birlikte Aydın'a yerleşmişlerdi. Futbola Aydın Sultanisi'nde öğrenci iken başlamış, İzmir'in ünlü Altay kulübünün siyah-beyaz forması altında yetişip parlamıştı. Önceleri (B) takımında kendisini göstermiş ve çok geçmeden (A) takımı kadrosuna alınmıştı. Vahap, uzun yıllar Altay takımında oynamış ve bu kulübün sembolleşmiş bir futbol yıldızı olarak spor tarihimize geçmişti.

1928 yılında 19 yaşında iken Millî Takım kadrosuna seçilmiş ve Amsterdam Olimpiyat Oyunları'na götürülmüştü. Balkan Oyunları sırasında Türkiye - Bulgaristan maçında da santrfor oynamıştı.

Türkiye'ye döndükten sonra tekrar Altay'ın siyah - beyaz formasını giymiş ve futbolu bu renkler altında bırakmıştı. Antrenör olarak da uzun yıllar Türk futboluna hizmet eden, bu arada Ordu Futbol Takımımızın 1956 yılında Dünya Şampiyonluğunu kazanan kadrosunun da antrenörlüğünü yapan Vahap Özaltay, forması altında ün yaptığı Altay'a karşı olan büyük sevgisinden ötürü ÖZALTAY soyadını almış ve talihin acı bir cilvesiyle, 1965 yılında yapılan Altay kulübü kongresi sırasında geçirdiği kalp krizi sonucu, sevgili kulübünün çatısı altında hayata gözlerini yummuştu... Nur içinde yatsın.

PİNOKYO
4
PİNOKYO, KUKLA TİYATROSUNA GİRİP, HALKIN ISRARIYLE SAHNEYE ÇIKAR. OYUNUN SONUNDA KUKLACI ONA PARA VERİR. BU PARALARI BİRİKTİREREK İHTİYAR BABALIĞINA YARDIM ETMESİNİ TAVSİYE EDER.
HALBUKİ KUKLACININ, PİNOKYO'YA VERDİĞİ PARALAR KALPTİ.
HADİ BAKALIM, SEN DE ARTIK YAT DİNLEN!
APTAL PİNOKYO, KENDİSİNİ BABALIĞINA GÖTÜRECEĞİMİ SANIYOR.. YARIN SABAH DÜNYANIN ÖBÜR UCUNDA OLACAĞIZ...
PİNOKYO CANSIZ KUKLALAR ARASINDA ÇOK SIKILMIŞTI.
BURASINI HİÇ BEĞENMEDİM.. ŞİMDİ N'APACAĞIM?
O SIRADA CIRCIR BÖCEĞİ DE UYANMIŞ, BULUNDUKLARI YERİ GÖRÜNCE ŞAŞIRMIŞTI.
NERDEYİZ PİNOKYO?
KUKLACI STROMBOLİ'NİN ARABASINDAYIZ.
PİNOKYO BAŞINDAN GEÇENLERİ CIRCIR BÖCEĞİNE ANLATTI.
DEMEK OKULDAN DOĞRU EVE DÖNECEĞİNE SİRKE GİRDİN..
BİR DAMLA OLSUN UTANMADIN MI? İHTİYAR ADAM SANA ALFABE ALABİLMEK İÇİN UĞRAŞSIN, SEN KALK, SAT...
SEN BÖYLE KAFANI KULLANMAMAKTA DEVAM EDERSEN, ÖLÜNCEYE KADAR KUKLA KALIRSIN...
HAKLISIN, AMA KAZANDIĞIM PARALARI VERİRSEM BELKİ GEPETO BENİ AFFEDER HA...
O PARA DEĞİL, DÜRÜST BİR EVLÂT İSTİYOR, ANLADIN MI?
BUNLARI SÖYLEDİKTEN SONRA CIRCIR BÖCEĞİ YİNE UYKUYA DALDI..
HAKLISIN! HEMEN BURADAN KAÇALIM...
PİNOKYO KUKLACI STROMBOLİ'YE GÖRÜNMEDEN ARABADAN ATLAYIP KAÇTI.
TÖVBE! BİR DAHA MI.
ZAVALLI BABACIĞIM KİM BİLİR BENİ NASIL ARADI?

İKİ GARİP YARATIK PİNOKYO'NUN YOLUNU KESTİ.
KİM BU ÇOCUK KEDİ KARDEŞ?
BİLMİYORUM TİLKİ KARDEŞ.
AFFEDERSİN KÜÇÜK BEY! BAYKUŞ HANI BURADAN ÇOK UZAK MIDIR ACABA? YABANCIYIZ DA...
BİLMİYORUM. BEN EVİME GİDİYORUM!
İSTERSENİZ BENİMLE BERABER KÖYE GELİN, ORADA SORAR ÖĞRENİRSİNİZ...
MEMNUNİYETLE KÜÇÜK ARKADAŞ..
HAYATIMDA İLK DEFA İNSAN GİBİ KONUŞAN BİR KUKLA GÖRÜYORUM!
PİNOKYO ONLARA BAŞINDAN GEÇENLERİ BİR BİR ANLATTI.
PİNOKYO, BU İKİ YABANCI İLE NEREYE GİDİYORSUN?
KÖYE...
DELİ MİSİN SEN? ATLAT ONLARI..İKİSİ DE HAYDUTA BENZİYOR. SAKIN ONLARA PARAN OLDUĞUNU DA SÖYLEDİN Mİ?
EVET.
EYVAH! ŞİMDİ PARANI ÇALMAK İÇİN SANA KİM BİLİR NELER YAPARLAR!
BENİ RAHAT BIRAK, TA KAFAMI KULLANIP KUKLALIKTAN KURTULAYIM...
HADİ SEN UYU ARTIK..
ÇIRCIR BÖCEĞİ TEKRAR UYKUYA DALDI.
İŞTE BAYKUŞ HANINA GELDİK... HADİ İÇERİ GİRİP BİRER KADEH BİR ŞEYLER İÇELİM HA?
BİRAZ DA BİR ŞEYLER YERİZ.
KÜÇÜK PİNOKYO'YU PEK SEVDİM BEN... KADEHİMİ ONUN ŞEREFİNE KALDIRIYORUM..
BİRAZ SONRA KEDİ İLE TİLKİ PİNOKYO'YA BİR HİKAYE UYDURDULAR.
BU CİVARDA ÖYLE İŞİRİMLİ TOPRAKLAR VAR Kİ, MESELA BİR PARA GÖMSEN, ÜÇ GÜN SONRA YÜZ MİSLİNİ ALIRSIN..
SAKIN BU SIRRI KİMSEYE SÖYLEME..
SÖYLEMEM.. ACABA BEN DE GÖMSEM OLUR MU?
TABİ, NİÇİN OLMASIN?
GİDİP GÖMELİM NİÇİN BEKLİYORUZ...
ARKASI VAR

FRANZ SCHUBERT

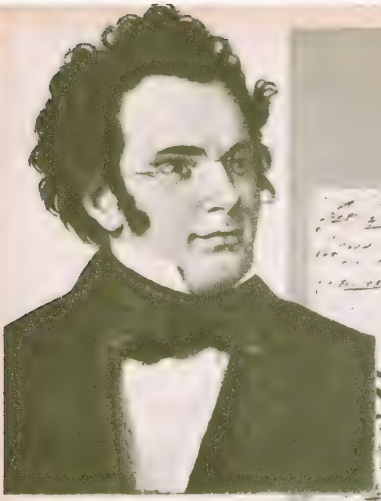

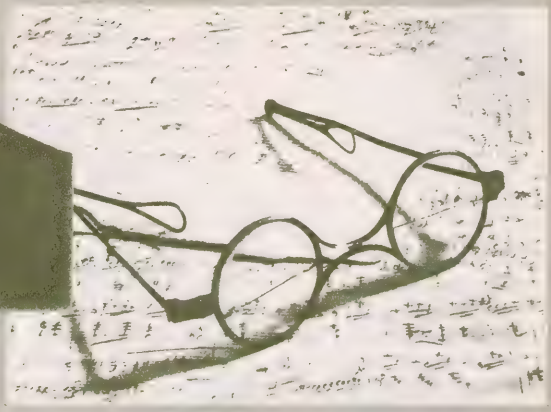

Franz Schubert (1797 - 1828). Sağda, bestecinin kendi el yazısıyla yazdığı notaların üzerinde unuttuğu gözlüğü.

18'inci Yüzyılın sonlarında, Viyana'nın kenar mahallelerinden birinde, Franz Schubert adlı bir öğretmen yaşıyordu. Adamın ilk evliliğinden 14, ikincisinden 5 çocuğu olmuştu. İkinci evlilikten doğan son çocuğa, babasının adı verildi. Biz, işte bu yazımızda 19'uncu çocuktan, yani FRANZ SCHUBERT (Şubert okunur)'ten söz edeceğiz.

BABA EVİ

Küçük Franz, uslu, çalışkan, her zaman sınıfının birincisi olan bir çocuktu. Daha küçük yaşlarda, olağanüstü bir müzik kabiliyeti olduğunu belli etmişti.

Usta bir viyolonsolist olmasına rağmen, baba Schubert, oğlunun müzik eğitimine yeteri kadar değer vermiyordu. Onu, öğretmenlik mesleğine yardımcı, sıradan bir iş sayıyordu. Sırf, para getirir düşüncesiyle, oğluna keman ve şan dersleri verdi. Fakat, çocuğun bir sanatçı tutkusuyla müziğe bağlanmasını yasakladı.

Uysal çocuk, önceleri sert babasının bu dileğine karşı gelmedi. Ama bir gün, eline geçirdiği kâğıt parçalarına birtakım kompozisyon denemeleri çiziktirirken, babası onu suçüstü yakaladı ve gözünü kırpmadan, 14 yaşındaki delikanlıyı kulağından tuttuğu gibi kapı dışarı etti!..

Son derece içli bir yürek taşıyan genç Schubert, bu kovulmadan büyük acı duydu. Düşünün ki, çocuğun yeryüzünde en sevdiği varlık olan annesini ölüm döşeğinde bile görmesine izin verilmedi!

KOLEJ HAYATI

Bir giriş sınavındaki başarısı, Frans Schubert'e «Stadtconvict Belediye Koleji»nin kapılarını açtı. Burası, İmparatorluk Kilisesi'ne koro okuyucuları yetiştiren parasız bir okuldu.

Schubert, bu oldukça çetin yatılılık hayatına, müzik bakımından kendisini doyurduğu için, seve seve katlandı. Tatil günleri, yanına iki, üç arkadaşını alıyor, soğukta kimsenin uğramadığı, camları kırık bir salona koşuyordu. Orada, akordu bozuk bir piyanonun başına geçerek, kendi yazdığı parçaları çalıyordu. Ayrıca, bir orkestraya girerek, enstrüman kullanma tekniğini geliştirdi.

YARATICI DEHA

Franz Schubert'in besteleyişindeki rahatlık ve başdöndürücü hız, yaratıcı dehasının başlıca özellikleridir. «Aulne'ların Kralı» adlı ünlü eserini, bakın, nasıl bestelemiş...

Schubert, on yedi yaşındayken bir gün, iki arkadaşıyla birlikte, büyük Alman şairi Goethe'nin şiirlerini karıştırıyormuş. Sıra «Aulne'ların Kra-

lı» adlı balada gelince, Schubert heyecanlanmış, odanın içinde aşağı yukarı gidip gelerek, şiiri yüksek sesle bir daha okumuş. Sonra derhal kaleme sarılarak, içindeki izlenimleri bir çırpıda notaya aktarıvermiş! Üstelik, yazıda en ufak bir silinti, çizinti yapmadan...

Gençler bu parçayı kolejde, koro halinde okudukları zaman, dinleyiciler ilkin biraz şaşırmışlar. Sonra orada bulunanlardan yaşlı bir org öğretmeni, partisyonu alarak bir de kendi çalınca, Schubert'in müziğindeki büyüklük ve yenilik ortaya çıkmış. Yalnız, işin acı tarafı şu ki, Schubert'in arkadaşlarından Spaun, bu eserin bir kopyasını Goethe'ye gönderdiği halde, şair, bir teşekkürü bile çok görmüş!

Bereket versin, Schubert, müzisyenlerin el üstünde tutuldukları bir şehirde doğmuştu. Halk, kolej öğrencilerinin konser günlerini dört gözle bekler, okulun önünden geçen satıcılar bile, pencerelerden taşan müzik sesine kulak keşilirlerdi. Nitekim, genç kompozitörün çevresini de, sıcak bir arkadaş çemberi sardı ve onu bütün gücüyle destekledi.

Schubert, yaradılış itibariyle gösterişli bir insan değildi. Kısa boylu, tıknaz, ağır hareketli, dağınık saçlı, kalın dudaklıydı. Gözlük kullanırdı. Bunları uyurken bile gözünden çıkarmazdı. Evlenmek için bir türlü para toplayamadı. Sonunda bu işten vazgeçti. Kendini bütünüyle müziğe verdi.

Kısacık ömrüne sığdırdığı 9 senfoni, 7 uvertür, 32 düo, 21 piyano sonatı, 49 mönüe, 17 dramatik eser, 19 kuatuor ve 600'den fazla lid, işte bu teselli çabasının ürünleridir.

BİTMEMİŞ SENFONİ

Talihsiz müzisyen, son nefesini verinceye kadar yoksulluk içinde, bir göçebe gibi süründü durdu.

Schubert, 1823'te, 26 yaşındayken, ağır bir hastalığa yakalandı, Viyana Şehir hastanesine tedavi için yatırıldı. Hastaneden çıktıktan sonra da bir türlü iyileşemedi. Henüz otuz bir yaşındayken, en hüzünlü eserlerinden biri olan «Kış Yolculuğu» nu besteledikten bir süre sonra öldü.

Schubert son derece fakir olduğu için bütün bestelerini nota kâğıtları üzerine yazamıyordu. Lokantalarda listelerin arkasına, hatta peçetelere beste yazdığı olmuştur. Bu yüzden eserlerinin pek çoğu kaybolup gitmiştir.

Schubert'in son derece duygulu, hüzünlü bir üslûbu vardır. «Bitmemiş Senfoni» diye anılan «Si minör Sekizinci Senfoni» si, «Ave Maria» sı en tanınmış eserleridir. Çok genç yaşta ölen bestecinin acıklı hayatı birçok romana, filme konu olmuştur.

Schubert, bir arkadaş topluluğu içinde bestelerinden birini çalmak üzere oturduğu piyanosu önünde.

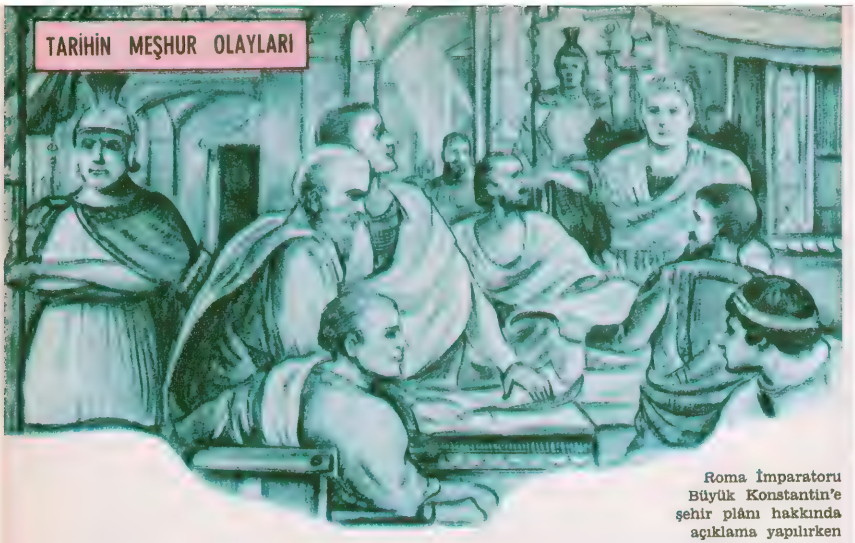

Roma İmparatoru Büyük Konstantin'e şehir planı hakkında açıklama yapılırken

DÜNYANIN EN BÜYÜK VE EN ÖNEMLİ ŞEHİRLERİNDEN

İSTANBUL NASIL KURULDU?

Önceleri «Konstantinopolis» adı verilen şehir hızla gelişti.

11 Mayıs 330 tarihinin Roma İmparatorluğu olduğu kadar, İstanbul için de büyük önemi vardır. Çünkü o gün, hemen hemen bütün Avrupa ile yakın doğu ve kuzey Afrika'ya hükmeden Roma İmparatorluğu'nun başkenti Roma'dan İstanbul'a nakledilmişti. Bu tarihten sonra İstanbul dünyanın en büyük, en önemli şehirlerinden biri haline geldi.

Roma İmparatorlarının 49'uncusu olan Büyük Konstantin, tarihe İstanbul'un kurucusu olarak geçmiştir. Bugünkü İstanbul çok daha eskilerden beri bir yerleşme merkeziydi. Şehrin Anadolu yakasındaki en önemli ilçelerinden olan Kadıköy yakınlarında Fikir Tepesi'nde yapılan kazılarda günümüzden 5.000 yıl öncesinden kalma iskeletlere tesadüf edilmiştir. Traklar, Fenike'liler, Yunanistan'ın Megara şehrinden kalkıp Byzas adlı komutanlarının idaresinde gelen Megara'lılar, şehrin çeşitli yerlerine yerleşmişlerdi.

İstanbul, yavaş yavaş gelişip büyümüş, Roma hakimiyeti altında, iç bağımsızlığını devam ettiren bir ticaret şehri haline gelmişti. Ama Roma İmparatoru Büyük Konstantin, İstanbul'un bulunduğu yerin önemini göz önünde bulundurarak, «Burada büyük, güzel ve yepyeni bir şehir kurulsun!» emrini vermişti.

Bu güzel, büyük ve yepyeni şehrin inşasına 325 yılında başlandı. Sokaklar açılıyor, yapılar yapılıyor, açılan meydanlar heykellerle süsleniyordu. Kısa zamanda eski şehir sanki yok olmuş, yerine yepyeni bir şehir doğmuş gibiydi.

Nihayet şehir için yapılanlar sona erince İmparator Büyük Konstantin, 11 Mayıs 330'da şehri Roma'nın yerine resmen Roma İmparatorluğu'nun başkenti olarak ilân etti. Dünyanın en güzel yerlerinden Boğaziçi ile Haliç'in kesiştiği yer üzerine kurulan bu şehre, «Konstantin'in Şehri» anlamına gelen «Konstantinopolis» adı verildi.

Konstantinopolis çabuk gelişti, nüfusu 200.000'i bulmuştu ama, yine de İmparatorluğun eski başkenti olan birkaç milyonluk Roma'nın yanında çok küçük kalıyordu. Şehir İsa Peygamber'in annesi Hz. Meryem'e ithaf edilmişti. Bu bakımdan kutsal bir yönü vardı.

Şehir bir süre daha bütün Roma İmparatorluğu'nun resmen yönetildiği yer olarak kaldı. Ama 395 yılında İmparatorluk, Batı ve Doğu diye ikiye ayrılınca, İstanbul, Doğu Roma İmparatorluğu'nun başkenti olarak kaldı. Roma da Batı Roma İmparatorluğu'nun başkenti olmuştu.

Şehrin asıl gelişip büyümesi, bu tarihten sonra oldu. 6'ncı yüzyılda, Justinyanus zamanında nüfusu 1 mil-

DÜNYA

HARİKALARI

Tabiatın meydana getirdiği harika

PAMUKKALE

Eğer günün birinde yolunuz Denizli'ye düşecek olursa, şehire yaklaştığınız sırada, otobüsün sol taraftaki penceresinden mutlaka dışarıya bir bakın. Çok uzaklardaki, insana sanki kireçle boyanmış hissini veren bembeyaz kayalar hemen dikkatinizi çekecek ve sizi bir anda büyüleyecektir. Sözünü ettiğimiz bu yer, Türkiye'nin belli başlı turistik merkezlerinden biri olan «Pamukkale» dir..

Pamukkale şelâlelerinden bir görünüş.
Kireçli su, kayaları pamuk gibi beyaz bir duruma getirir.

Dünyanın sayılı harikalarından biri sayılan Pamukkale, Denizli şehrine aşağı yukarı yarım saat uzaklıktadır. Denizli ovasına hâkim bir tepenin üzerindedir. Pamukkale'de, yer altından kaynayan suların geçtiği her yer, tıpkı bir pamuk tarlası gibi bembeyazdır. Yerli ve yabancı turistler, yaz kış, bu bembeyaz kayaların üzerinde dolaşır, bu tabiat harikasının fotoğraflarını çeker, içi renkli mermerlerle kaplı büyük havuzlarda toplanan sıcak, şifalı suların içinde yüzerler.

Pamukkale'de dağın, taşın, sanki kireçle boyanmış, sanki üzerine kar yağmış gibi bembeyaz oluşu, tabiatın en ilgi çekici olaylarından biridir. Bakın bu nasıl olur: Yeraltı suları, yollarının üzerinde rastladıkları kireçli kayaları eritir. Su, bir kaynak bulup yeryüzüne çıkınca suyun içindeki kireçli tabaka dibe çöker ve bu sayede de suyun geçtiği yerler sanki beyaza boyanmış gibi bir görünüş alır.

Pamukkale'nin tarihi bir hayli eskidir. İlk çağlarda burada «Hierapolis» adında dünyanın sayılı şehirlerinden biri vardı. Harpler, depremler, yangınlar bu tarihi şehri bir süre sonra yok etti. Geriye kala kala bugün bile turistlerin hayranlıkla seyrettiği büyük açıkhava tiyatrosu ile harabe halindeki bir-iki bina kaldı.

Yazımızı bitirirken size bir sır vermek istiyoruz: Eğer bir gün Pamukkale'ye gidecek olursanız, beraberinizde mutlaka kilden yapılmış minik vazolar, testiler götürün. Pamukkale'ye ayak basar basmaz bunları yeraltından fışkıran sıcak, kaynak sularının geçtiği yerlere bırakın. Bir süre sonra bu kırmızı vazolar, testiler kireçli bir tabakayla örtülecek, Pamukkale'deki kayalar gibi bembeyaz olacaktır.

Pamukkale'de hediyelik eşya satan dükkânlardaki Pamukkale hatırası beyaz testiler, vazolar, çeşitli eşyalar, işte hep bu şekilde hazırlanmaktadır.

---

yonu aşıp yeryüzünün en kalabalık şehri haline geldi... İki yüzyıl sonra büyüklük bakımından Bağdat bir süre için İstanbul'u geride bıraktıysa da, İstanbul ticarî öneminden hiç bir şey kaybetmedi.

İstanbul, zaman zaman, başta Hun Türkleri olmak üzere, Avar Türkleri, Araplar, Bulgarlar, Selçuklu Türkleri, son olarak da Osmanlı Türkleri tarafından kuşatıldı, zaptedilemedi. Nihayet 1453 yılının 29 Mayıs günü Fatih Sultan Mehmet komutasındaki Türk orduları şehre girip, Doğu Roma İmparatorluğu'nu, yani Bizans'ı ele geçirdiler. O günden sonra bu güzel şehir bir Türk şehri olarak hızla büyüdü, güzelleşti, camiler, türbeler, saraylar ve çeşitli mimarlık eserleriyle süslendi.

Bugün İstanbul, Türkiye Cumhuriyetinin başkenti değilse bile, gerek kültür, gerekse ticaret ve turizm alanında başta gelen şehridir.

bu hafta Doğan Kardeşler

İsmail Demirtürk
Adapazarı 13.1.57

İnci Koçak
İstanbul 15.1.61

Timuçin Kızılırmak
Ankara 18.1.60

İsmail Koral
Kırklareli 15.1.55

Merih Şen
Nevşehir 13.1.62

★İ. Murat Akıncı
Ankara 18.1.58

Z. Celile Tarlan
İstanbul 16.1.61

Olgun Oralp
Adapazarı 12.1.62

★Uğur Tak
Bursa 18.1.59

Muazzez Aydın
İstanbul 17.1.57

Nesrin Sevinç
Ankara 12.1.59

★Muzaffer Düzdemir
Mardin 15.1.54

Atilla Ertan
Adana 12.1.57

★Cemal Yardımcı
Hatay 13.1.61

Seval Eripek
Ankara 15.1.60

Bülent Karakaya
Elâzığ 15.1.57

Oğuz Kutlu
Maraş 17.1.56

Cem Over
Ankara 17.1.60

Vecihi Tezcan
Amasya 18.1.55

★Uğur Terzi
Erzincan 14.1.55

M. Suat Ümco
Merzifon 17.1.60

Ali Altınel
İstanbul 18.1.56

★Sefa Ulukan
Ankara 14.1.60

★Sibel Öztezcan
İstanbul 15.1.59

Recai Çaylı
İstanbul 18.1.61

★Nurten Çağlar
Antalya 17.1.54

★Ömer And
İstanbul 17.1.55

Fatih Özger
İstanbul 16.1.59

İhsan Şardan
Ankara 13.1.57

Ertan Meriç
Samsun 15.1.62

Nurettin Tonguç
Antalya 15.1.62

Fatih Dinçer
İstanbul 12.1.55

(Devamı 30. sayfada)

DOĞUM GÜNÜ HEDİYELİ BU SAYFAMIZA KATILMAK İÇİN : Bir kâğıda adınızı, soyadınızı, doğum yerinizi ve tarihinizi, ev adresinizi yazın. En geç doğum gününüze bir buçuk ay kala elimize geçecek şekilde iki adet vesikalık fotoğrafla birlikte şu adrese postalayınız: **«DOĞAN KARDEŞ** — Bu hafta doğanlar köşesi» **P.K. 1146 İSTANBUL.**

Denizi ve Denizciliği Sevenlerin Romanı

YELKENLER FORA!

24

ERİK'LE GLENN, HEATHER'I ALABORA ETMEYE ÇALIŞAN FIRTINAYLA SAVAŞIYORLARDI..

YAPACAĞIM ŞEY, SURAYI MUTTAKA DÖNMEK BİLL, YOKSA PARAMPARÇA OLACAĞIZ! KEŞKE SU MOTOR ÇALIŞSAYDI. BİR BAŞARABİLSEK, HEMEN DOĞUYA, GÖRE BAY'E DOĞRU YOLA ÇIKARDIK!

HIH! YÜZEREK HER HALDE!

NE YÜZMESİ CANIM, DALGA GEÇME!..

ÖFF! ŞU ŞİMŞEKLERE BAK!

YAŞASIN! KURTULDUK! DÜMENE AS, GLENN, DURMA HADİ!

ŞİMDİ NE OLDU?

TİRİNKET YELKENİNİN USKUTA HALATI ÇÖZÜLDÜ!

RANDA YELKENİNİN SERBENİNİ İNDİREMİYORUM, BİR TÜRLÜ! NEİŞ YAHU, KUNTURAYA DOLANDI. İNDİREMİYORUM...

TIRMANIP KURTARMANIN YOLUNA BAKAYIM!

BU RÜZGÂRDA!.. DELİ MİSİN SEN!?

BELKİ DELİYİM, AMA BAŞKA ÇARE YOK. DÜMENİ DÜZ TUT SEN!

HAY! BÖYLE GEZİNTİYE DE!

5-H

ARKASI VAR

DENİZCİLİK BİLGİLERİ

FUNDY KÖRFEZİNİN AĞZINDAKİ MİNAS HAVZASINDA GELGİT 160 METREYİ BULUR. BEŞİNCİ KAT PENCERELERİNDEN BAKINCA İNSAN, SULARIN ÇEKİLİŞİNDEN SONRA KUPKURU KALAN HAVZAYI GÖREBİLİR. OYSA Kİ SULAR ÇOK GEÇMEDEN BEŞİNCİ KATA YÜKSELECEKTİR.

Minifare ile

⑧ MİNİFARE İLE OĞLU MİNİK, ŞALGAMIN ARTIK İŞE YARAMAYACAĞINI GÖRÜNCE, ÇİKÇİK SERÇE'Yİ

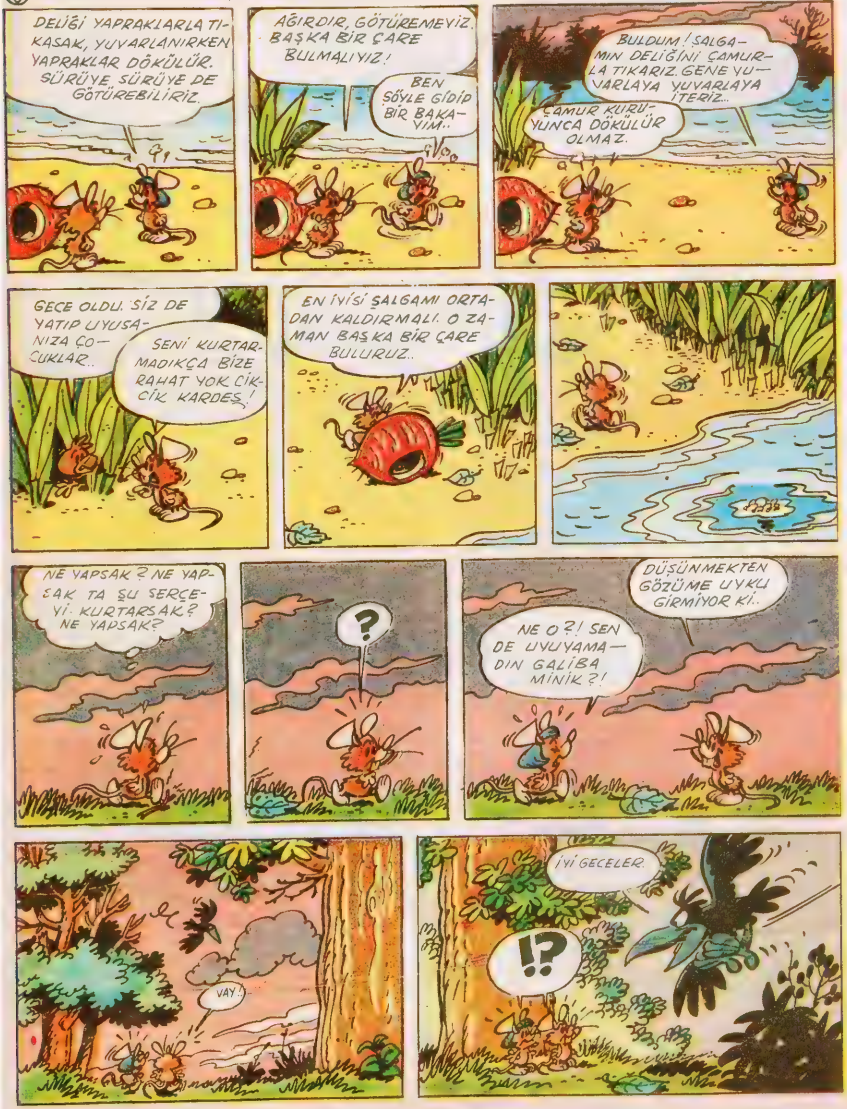

Karakargalar

SAKLAMAK İÇİN BAŞKA BİR CARE ARADILAR

DİKKAT! Bu sayfalarda çıkmasını istediğiniz yazı, şiir, mektup ve adreslerinizi aşağıdaki adrese postalayınız:
DOĞAN KARDEŞ «Kardeşlerin Köşesi» P.K. 1146 — İSTANBUL.

KARDEŞLERİN KÖŞESİ

ATIM

Siyah İnci atımın adıdır,
Pek yaramaz haşarıdır.
Her işe burnunu sokar,
Cezasını bulur çıkar.

Ağlamak üzere gözleri
Haylazsın dediler diye
Nasihat verdim bol bol,
Yaramazlıktan vazgeçsin diye.

ÇİĞDEM KILINÇ — KONYA

KIŞ

Geldi gine kış dede
Güneş battı tepede
Patlattık gine kestane
Ninem söyler hikâye.

Sabahtan akşama kadar
Oynarım kartopu
Severim kış gecelerini
Yaşasın kış baba.

H. YALÇIN ÇALTULU
(Gazi İlkokulu 3. sınıf öğrencisi — MALATYA)

GÜZEL YURDUM

Köyüm, kasabam, şehrim
Güzel yurdun her yeri
Süslemişler hep birden,
Kaplamışlar vatanı.

Toprağında taşında,
Yüzyıllarım yaşıyor
Ulusumuz yüreği
Nabzı burda atıyor.

ZEYNEP KEFELİ
(Talâtpaşa İlkokulu 4. sınıf öğrencisi — İSTANBUL)

ŞEN GEMİCİLER

Gemiciler denize açılmış,
Pupa yelken ilerliyorlar.
Dalgalarla dans edip, eğleniyorlar.
Deniz âlemine kapılmış gidiyorlar
Gemiciler coşmuş, eğleniyorlar.

MANOLYA ALPSOY
(Göztepe Kız Enstitüsü Orta 2 öğrencisi — İZMİR)

MEKTUPLAŞMAK İSTEYENLER

SUAT ÖZYÖNÜM: K. Esat Cad. Başak Apt. No. 55/2 ANKARA. (**Müzikten hoşlanıyor. Her konuda Türkçe ve İngilizce mektuplaşmak istiyor.**)

NEŞE Ö. YAŞIN: Adana Sokak. Ali Küçük Apt. No. 4, Lefkoşa — KIBRIS. (**Kartpostal biriktiriyor. Şiir ve hikâye yazıyor.**)

LEVENT ERSEVEN: Havuzluçeşme Sokak No. C8 Kat 1 D. 2 Selimpaşa Köyü Silivri - İSTANBUL. (**12 yaşında. Anahtarlık ve Pul koleksiyonu yapıyor.**)

ATİLLA DEMİRCİ: Yenimahalle 5. durak Nurlu Sokak No. 12/1 - ANKARA. (**15 yaşında. Kardeşlerle her konuda mektuplaşmak istiyor.**)

ARZU ŞENBAŞ: 1850. Sokak Sema Apt. No. 35, Kat 3 D. 6 Karşıyaka - İZMİR. (**Kartpostal biriktiriyor. Her konuda mektuplaşmak istiyor.**)

MEHTAP UZUN: Bahariye Mah. 1873. Sokak Yüksel Apt. Kat 4, Karşıyaka — İZMİR. (**11 yaşında. Kardeşlerle çeşitli konularda mektuplaşmak istiyor**).

İNSANOĞLU VE MEDENİYET

İnsanoğlu çok kurnaz,
Yapamadığı iş yoktur.
İlkel devirleri erdirdi
sona
Çıktı fezaya aya
Robotlar yaptı
makinadan
Kollarını demirden.
Aştı bir çok güçlükler.
Kurdu yüce
medeniyetler.

MEHMET ÖZKER YAŞIN
(LEFKOŞE — KIBRIS)

KÜÇÜK ÇOBAN

Küçük çoban gidiyor, uzakta.
Azık torbası asılı boynunda
Eline almış boyundan büyük sopa
Koyunları kuzuları götürüyor çayıra.

Küçük çoban oturdu ulu çamın altına.
Başladı kavalından nağmeler çıkarmaya
Koyunlar neşeyle yayıldılar çayıra.
Küçük çoban birden daldı uykuya

Koyunlar çobansız kalınca, gittiler
uzaklara
Küçük çoban uykusundan uyandı
telâşla
Sürülerini buldu karşı yamaçta
Dönüyordu köyüne sevinç ve gururla.

MEHMET BENEK — İSTANBUL

YANARDAĞ

Gümbür gümbür patlıyor,
Lâvlar dere gibi akıyor
Taşları fırlatıyor
Ne korkunçtur yanardağ

Ateşleri salarak,
Gürültüler saçarak
Yerleri oynatarak
Ne korkunçtur yanardağ.

CEYHAN BORLAK (Kadıköy İlkokulu 2. sınıf öğrencisi — İSTANBUL)

DERSLER VE OYUN

Derslerimi yaparken
Pencereme küçük bir serçe geldi.
Dedi: cik cik gel oynayalım.
Ben, dersim var dedim.
Ondan sonra geldi sarman kedim.
Dedi: miyav miyav gel oynayalım.
Ben dedim derslerim var.
Derslerimi bitirdim
Gittim onların yanına
Verdim onlarla elele
Oynadım güle eğlene

LÂLE AGUN
(Maçka İlkokulu 3. sınıf öğrencisi — İSTANBUL)

AĞAÇ

Eğer Ağaç dikmeseydik
Biraz zorluk çekmeseydik
Köyümüz çöle dönerdi,
Ocaklarımız sönerdi.
Yazın sıcaktan yanardık
Kışın soğuktan donardık
Bahar gelmezdi bu köye
Bulut inmezdi ülkeye
Kuşlar böyle ötüşmezdi
Bir damla yağmur düşmezdi
Eğer ağaç dikmeseydik.

ZEKİ İKİZDOĞAN
(Akdeniz İlkokulu 4. sınıf öğrencisi — MERSİN)

Gun Eğlence bilgi bilmece

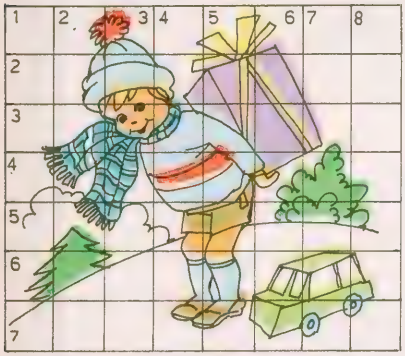

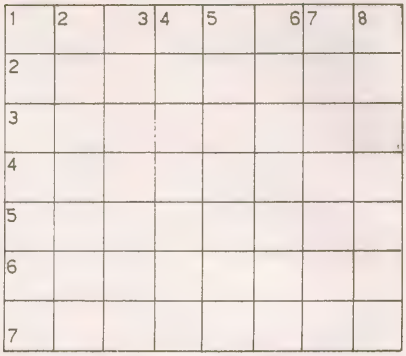

SOL TARAFTAKİ KAREYE SAĞDAKİ RESMİ YAPINIZ. BİZİM BOYADIĞIMIZ GİBİ SİZ DE BOYAYINIZ.

6 FARKI BULUNUZ

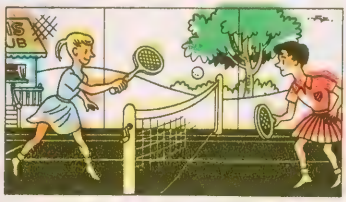

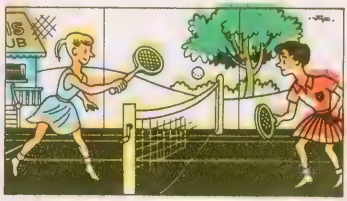

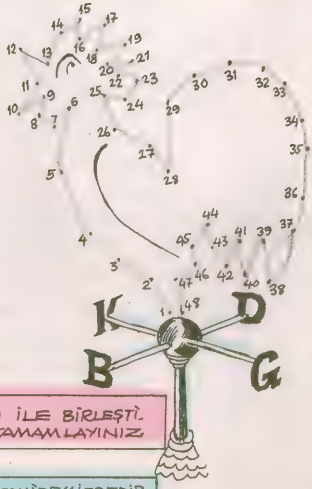

NUMARA SIRASI İLE BİRLEŞTİREREK ŞEKLİ TAMAMLAYINIZ.

CEVAPLAR 31. SAHİFEMİZDEDİR.

Başı Yıldızlara Çarpan Zürafa

Bir zamanlar denize yakın çok sıcak bir ülkede bir zürafa yaşarmış. Çok iyi bir hayvanmış bu zürafa, çok hoşmuş, ama, tek kötü huyu fazla meraklı olmasıymış. Her şeyi görmek bilmek istermiş. Dörtbir yanında olup bitenleri bütünüyle görebilmek için kafasını diktikçe diker, boynunu uzattıkça uzatırmış. Bunun sonunda boynu öyle çok uzamış ki, bir gece uykusunda gerinirken kafasının yıldızlara çarpmasıyla irkilerek uyanmış. Uyanmış ki ne görsün? Yıldızlar birbiri ardından yeryüzüne düşü düşüveriyorlarmış.

Düşen yıldızlardan kimisi denize dökülmüş. Ağır ağır denizin dibine doğru gömülen yıldızların göz kamaştırıcı ışıltısını gören balıklar sevinçten deliye dönmüşler. Pulları ışıl ışıl yanmaya başlamış, ışıltıları midye kabuklarının içlerinden bile daha gözalıcıymış. Pırıl pırıl gidip geliyorlarmış denizin sularında. Sevinçten nerdeyse şarkı söyleyeceklermiş ya şarkı söylemek ellerinden gelmiyormuş. Ama sevinçleri birden yarıda kalmış, çünkü denizin suyu yıldızlara iyi gelmemiş, yavaş yavaş sönmeye başlamışlar. Bütün deniz gene eski karanlığına gömülmüş. Bir küme yıldız da düz bir ovaya dökülmüş. Yıldızların ışığı, parıltısı altında ova bir an çok güzel görünmüş. Ama çevredeki hayvanlar çıkabilecek bir yangından korkmuşlar. Yangın çıkarsa nasıl söndürürüz diye kara kara düşünmeye başlamışlar. Issız ovada, kocaman hortumlarıyle yangın söndürecek itfaiye kamyonları yokmuş tabii.

Düşünmüşler taşınmışlar. «Bize ancak filler yardım edebilir» demişler. Hortumlarını deniz suyu ile doldurarak yangına püskürtürler, böylece yıldızlar da kısa bir süre sonra söner gider», diye düşünmüşler. Nitekim öyle olmuş. Filler hortumlarıyla sayısız çeşme gibi su püskürtmüşler. Sabah saat beşe doğru bütün düşen yıldızlar söndürülmüş, çıkabilecek bir yangın böylece önlenmiş.

Zürafa bütün bunları seyrettiği köşeden «Oh, neyse ki hiç kimse bütün suçun bende olduğunu, yıldızları gökten benim düşürdüğümü anlamadı,» diye söylemiş kendi kendine. Bir daha da başını her yere uzatmamaya, burnunu her işe sokmamaya yemin etmiş. Çok utanmış bütün bu olanlardan, utandıkça büzülmüş, büzüldükçe o göğe uzanan boynu kısaldıkça kısalmış. Gerilmiş bir lâstik birden bırakılıverince nasıl kısalırsa öyle kısalmış boynu. Sonunda birkaç metreye inmiş. Zürafa buna çok sevinmiş. Sabah güneşi göğün tepesine doğru yükselmekteyken kumların üzerine kıvrılıp gene uykuya dalmış. Bütün gece, geçirdiği büyük heyecandan dolayı ancak üç saatçik uyku uyuyabilmiş. Üç saatlik uyku da bir zürafa için pek az sayılır doğrusu.

KARİKATÜR

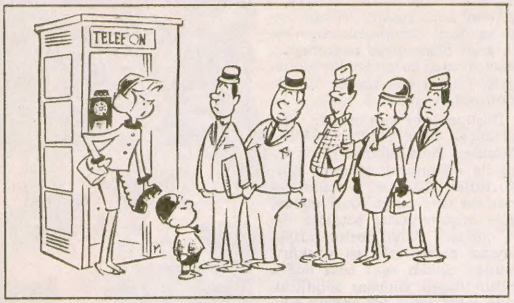

— Bir saat beklemek gerekse de, anneannene «günaydın» demeden buradan gitmeyiz.

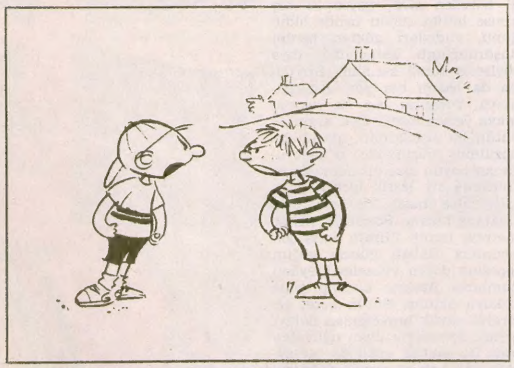

— Benim babam, senin babanın kullandığı kamyondan daha kocamanını kullanıyor işte!...

Maymun Ana, yeni doğmuş maymun bebeğe yüzünü buruşturarak garip garip bakan maymun Babaya:

«Hiç üzülme. Yeni doğdukları zaman bütün maymunlar insana benzerler.»

BU HAFTA DOĞAN KARDEŞLER

(Baştarafı 22. sayfada)

Tümerkan Gürol (İstanbul 12.1.61) - Rıfat Turhan (Ankara 14.1.61) - ✶Erdal Erol (Çorum 18.1.55) - Neşe Kangal (Ankara 17.1.60) - Ferhan Özdemir (Turhal 17.1.58) - Tayfun Arda (Kütahya 13.1.55)

NOT: Resimler ve isimler geliş sırasına göre yayımlanmaktadır. (✶) işaretliler, doğum günü hediyesi kazanan kardeşlerdir.

BİLGİ, BİLMECE OYUN, EĞLENCE ÇÖZÜMLERİ

Bilmecedeki 6 fark şunlardır: 1) Evin penceresindeki perde, 2) Soldaki oyuncunun elbisesinin kolu, 3) Ağı germe kolu, 4) Kolun bulunduğu direğin baş tarafı, 5) Ağacın ortadaki dalı, 6) Sağdaki oyuncunun rozeti.

Doğan Kardeş
HAFTALIK ÇOCUK DERGİSİ

Pazartesi günleri çıkar.
12 Ocak 1970
Sayı: 2 Sıra No. 730
Yıl: 24 Cilt: 1

Sahibi :
KÂZIM TAŞKENT

Yazı İşleri Müdürü :
SEZAİ SOLELLİ

Yazı İşleri ve İdare :
Divanyolu, Türbedar Sokak 22 İSTANBUL ✶ Doğan Kardeş P.K. 1146 - İSTANBUL ✶ Telefon: **27 95 10 (Santral) ✶** Dağıtım ve Abone: **Bateş Bayilik Teşkilâtı Cağaloğlu, Molla Fenâri Sokak 1 - İSTANBUL.**

ABONE ŞARTLARI :
Yıllık: **40 TL. ✶** Altı aylık: **20 TL. ✶** Yurt dışı yıllık: **55 TL. ✶** Yurt dışı altı aylık: **27.50 TL. ✶** Yurt dışı uçak yıllık: **86 TL. ✶** Yurt dışı uçak altı aylık: **43 TL. ✶ Adres değişikliği için 50 kuruşluk posta pulu gönderilmelidir ✶ YAPI ve KREDİ BANKASI'nın bütün şube ve ajanslarından abone kaydolunabilir.**

İLÂN TARİFESİ

Siyah - Beyaz :		Çok renkli :	
Tam sayfa	**1500 TL.**	**Tam sayfa**	**2500 TL.**
Yarım sayfa	**800 TL.**	**Yarım sayfa**	**1500 TL.**

DİZİLDİĞİ YER : **Doğan Kardeş Matbaacılık Sanayii A. Ş.**
BASILDIĞI YER : **Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş.**

Doğan Kardeş Dergisi ve Kitapları YAPI ve KREDİ BANKASI'nın kültür hizmetlerinden biridir.

SİZİN DE BAŞUCUNUZDA BİR KUMBARANIZ VAR MI?

Harçlıklarınızdan biriktireceğiniz paralar sizlere şimdiden güzel gelecekler hazırlar.

YAPI ve KREDİ BANKASI

Daima en iyi hizmet

Y 319

Profesör OKURYAZAR